

İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİ-1

1. Büyük Selçuklu Devleti'nde ticaretin geliştiğini söyleyen bir tarihçi bu düşüncesine kanıt olarak, aşağıdakilerden hangisini gösteremez?

- A) Ahilik teşkilatının çalışmalarını
- B) Kervansarayların yapılmasını
- C) Gümrük vergilerinin düzenlenmesini
- D) İpek yolu ticaretinin ele geçirilmesini
- E) Gayrimüslimlerden haraç vergisinin alınmasını

2. Memlûkler'de saltanat babadan oğula geçmezdi. Genellikle başarılı komutanlar sultan olmuşlardır. Bazı askerler de saltanatı kuvvet kullanarak ele geçirirlerdi. Eyaletlerin başında da Memlûk askeri sisteminden yetişen yöneticiler bulunurdu. Buna göre, Memlûk Devleti ile ilgili;

- I. Sultanların Halifelik sıfatını taşıdığı
 - II. Saltanatın babadan oğula geçmediği
 - III. Ordunun sultan seçiminde önemli rol oynadığı
- durumlarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. - Gazneli Mahmut, Abbasi Halifesine Şii Büveyhoğulları'nın baskısına karşı yardım etmiş, karşılığında "Sultan" unvanını almıştır.
- Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey Halifeyi Büveyhoğulları'nın baskısından tekrar kurtarmış, böylece kendisine "Doğunun ve Batı'nın hükümdarı" unvanı verilmiştir.

Türk- İslam dünyasındaki bu gelişmelere göre;

- I. Abbasiler Selçukluların siyasi üstün TOMem kabul etmişlerdir.
- II. Türk - İslam devletleri, İslam dünyasında etkinlik kazanmıştır.
- III. Türkler dini otoriteyi ele geçirmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

4. Türkler'in İslam dini'ne girmelerinde aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Emevilerin İslamiyeti yayma politikası
- B) İslam prensiplerinin Türk karakterine uygun olması
- C) Abbasilerin ümmetçilik anlayışı ile davranmaları
- D) Göktanrı inancının İslam dini ile benzerlik göstermesi
- E) Talaş Savaşı'ndan sonra meydana gelen Türk - Arap yakınlaşması

5. Cengiz Han, dağınık halde yaşayan Moğol kabilelerine ilk defa teşkilatlı bir devlet yönetimini tanıtmış, bu amaçla birçok yasa çıkarmış ve kanun kitabı hazırlamıştır. Bu kitapta; yabancı ülkelerle ilişkiler, ordunun kuruluşu, posta teşkilatı, vergi usulü, miras işleri, aile üyeleri arasındaki ilişkilerle ilgili kurallara yer verilmiştir. Buna göre;

- I. Moğollarda ilk kez düzenli bir devlet yönetimine Cengiz Han döneminde geçildiği
- II. Farklı etnik gruplara farklı davranışların uygulanması
- III. Monarşik idarelerde, yasanın değişmez bir niteliğe sahip olduğu

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. I. Haçlı Seferleri'ne karşı İslam dünyasını korumaları
II. Batı Roma İmparatorluğu'na son vermeleri
III. İpek Yolu'nun, Çin'in elinden alınması
IV. Kavimler Göçünü başlatmaları ;
V. Bizans'a karşı Abbasilerle Jüzyetmişinci yüzyıldaki savaşları

Yukarıdaki gelişmelerden hangileri Türkler'in İslam dünyasına sağladığı faydalardandır?

- A) I ve III
- B) II, III ve IV
- C) I, IV ve V
- D) III ve V
- E) I ve V

7. İlk Müslüman Türk Devletlerinden olan Gazneliler, Karahanlılar ve Büyük Selçuklular'da denizcilik faaliyetine rastlanmazken Anadolu'da kurulan birçok Türk beylik ve devletlerinde denizcilikğe ağırlık verildiği görülmüştür. Bu değişikliğin nedenleri arasında;

- I. Anadolu Selçuklularının, Alaiye, Antalya, Sinop'u alarak denize sınır olmaları
- II. Bizans ve Venedik donanmalarının Türkler'in yaşıdığı kıyı bölgelerine saldırımları
- III. Denizlerden siyasi ve ekonomik kazanç elde etme düşüncesi
- IV. Avrupa'da henüz. Coğrafi Keşifleri gerçekleştirecek cesur gemicilerin yetişmemesi ve pusulanın bulunmaması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) Yalnız III
- D) II ve IV
- E) I, II ve III

8. Büyük Selçuklu Devleti özellikle yıkılış döneminde, kendi soydaşları olan Türkmenleri devlet kadrolarından uzak tutarken diğer milletlerden olan azınlıkları devletin önemli kademelerine getirmişlerdir. Bu durum aşağıdakilerden hangisine neden olmamıştır?

- A) Devlet kadrolarına yabancıların hakim olmasına
- B) İç isyanların artmasına
- C) Asıl unsur olan Türkmenlerin küstürülmesine
- D) Merkezi otoritenin güçlenmesine
- E) Devletle halk arasında sorunların yaşanmasına

9. Gazne, daha önce küçük bir şehir iken Gazneliler sayesinde medreseler, kütüphaneler, saray ve camilerle süslenmiş, bu dönemde Asya'nın en büyük kültürel merkezlerinden biri olmuştur. Aynı zamanda Gazne mimarisi Büyük Selçuklu mimari ve sanatında etkili olduğu kadar, Hindistan'da gelişecek olan Türk - İslam sanatının da temelini oluşturmuştur. Yalnızca bu bilgilere göre;

- I. Gazne şehri, Gaznelilerin başkentidir.

- II. Gazne, Asya'nın medeniyet beşiği olmuştur.
III. Gazne'nin etnik yapısı farklı milletlerden oluştuğu için karışıktır.

yargılarından hangilerine doğrudan ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

10. Büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey 1055'te Bağdat'a düzenlediği seferle, Abbasi Halifesi'ni Şii Büveyhoğulları'nın baskısından kurtarmıştır. Halife de Sultan'a siyasal yetkilerini devretmiş, bir bakıma Tuğrul Bey'in siyasal hakimiyetine sığınmıştır.

Bu bilgilere göre;

- I. İslam dünyasında iç karışıklıkların yaşanmadığı
II. Halifenin yalnızca dini yetkisinin kaldığı
III. Türklerin, İslam dünyasındaki etkinliğinin arttığı

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

11. İlk Türk - İslam devletlerinden olan Tolunoğulları'nda "vezirlik" makamı görülmemiştir.

Bu uygulamayla;

- I. Devlet adamlarının arasında iktidar kavgasının azaldığı
II. Hükümdarın, yetkilerini aracısız olarak kullandığı
III. Devletin ömrünün daha uzun olduğu
IV. Merkezi otoritenin zamanla zayıfladığı

durumlarından hangilerinin gerçekleştiği söylenebilir?

- A) I ve II B) II, III ve IV C) Yalnız II
D) III ve IV E) Yalnız III

12. Büyük Selçuklu Devleti, 1141'de Karahitaylar'a yeniliktikten sonra iyice zayıflamış ve toprakları üzerinde şehzadeler tarafından devletler ve atabeyler tarafından da atabeylikler kurulmuştur.

Buna göre,

- I. Siyasi birliğin bozulduğu
II. Merkezi yapının güçlü olduğu
III. Hanedan egemenliğinin sona erdiği

durumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Karahanlılar'ın; diğer Türk - İslam devletlerine göre daha ulusçu ve gelenekçi bir yapıda olduğu yargısını;

- I. Türkçe'nin resmi dil olması
II. Ülkenin hanedan üyeleri arasında ortak mal olarak kabul edilmesi
III. Hükümdarların "Han" unvanını taşıması

olgularından hangileri destekler?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I, II ve III E) II ve III

14. 963 - 1187 tarihleri arasında siyasi varlığını sürdüren Gazneliler, çok çeşitli toplulukları yönetimleri altında birleştirmeye çalışmışlardır.

Bu yapının sonucunda;

- I. Ulusçuluk akımından etkilenmesi
II. Türk Dili'nin yaygınlaşması
III. Devletin yıkılmasının kolaylaşması

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesi öncelikle söz konusudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

15. - Karahanlılar; Türk kültürüyle İslam kültürünün kaynaşmasını sağlamış, devlet işlerinde ve günlük konuşmalarında Türkçe'yi kullanmışlardır.
- Harzemşahlar; konuşma dili olarak Türkçe'yi, yazışma dili olarak Farsça'yı kullanmış, İslamiyet'in etkisiyle Arap Alfabesini de benimsemişlerdir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Karahanlılar, daha ulusçu bir devlet anlayışına sahiptir.
B) Harzemşahlar, farklı toplumların kültürlerinden etkilenmiştir.
C) Harzemşahlar, Müslüman Türk devletlerindedir.
D) Karahanlılar'da, Türkçe eserler vermek daha kolaydır.

- E) Harzemşahlar, Türkçe'ye Arapça ve Farsça'dan daha çok önem vermişlerdir